

Terminologické okruhy k zápočtu z Úvodu do studia literatury

Obecná témata

Literatura, písemnictví, slovesnost. Funkce slovesného projevu, literární komunikace; problematika jazykového znaku.

Kompoziční prostředky

Kompoziční principy. Fabule, syžet, syžetová osnova, námět, téma, motiv, prostor, čas. Autor, vypravěč, postava, pásmo postav a vypravěče, adresát...

Versologie

Versologie, poetika, metrika, strofika, prozodie. Verš, rytmus verše, veršové systémy, metrum a metrické systémy sylabotónického verše, césura, dírese, anakruze... Asonance, konsonance, rým (úplný, neúplný, bohatý, identický, rýmové echo, mužský, ženský, čelní, koncový, vnitřní, grafický, useknutý, ocasatý, rým sdružený, střídavý, obkročný, postupný, přerývaný, tirádový, sporadický). Volný verš; volný verš stopový, bezrozměrný verš; přesah. Tradiční veršové formy (blankvers, alexandrin) a strofy (sonet, shakespearovská znělka, oněginská strofa, tercina, ritornel, stance, siciliana, nona, decima).

Jazykové prostředky literárního díla

Afektivní pojmenování (pejorativa, eufemismy, familiární pojmenování, hypokoristika, augmentativa, deminutiva, archaismy, historismy, neologismy, poetismy, dialektismy, regionalismy, etnografismy, kolokvialismy, profesionalismy, slang, argot, vulgarismy, barbarismy, kalky; epiteton, oxymóron, přirovnání).

Tropy (metafora, metaforické přirovnání, personifikace, antropomorfizace, animalizace, synestézie, zvuková metafora; metonymie, synekdocha, hyperbola, litotes, ironie, persifláž, paralepse, perifráze, metalepse; symbol, alegorie).

Syntaktické prostředky (enallagé, anakolut, inverze, plurál majestaticus, autorský plurál, historický prézens; stylistické figury: asyndeton, polysyndeton, parenteze, hendiadys, zeugma, elipsa; zvukosled, onomatopoeie, aliterace, paronomázie, kalambúr, palindrom; epizeuxis, anafora, epifora, epanastrofa; paralelismus; pleonasmus, tautologie; řečnická otázka, řečnická odpověď, apostrofa, aposiopesis).

Literární směry, druhy a žánry... základní pojmy

Literární proud, směr, hnutí, skupina, škola. Genologie. Literární druhy: epika, lyrika, drama. Literární žánry a možnosti jejich členění.

Vědomosti čerpají studenti z látky seminářů a doporučené literatury (IS). Vhodný je zejména Průvodce literárním dílem L. Lederbuchové, Slovník lit. teorie editovaný Š. Vlašínem, Hrabáková Poetika a Úvod do teorie verše; problematika literární komunikace, jazykového znaku apod. je k nalezení zejména v Úvodu do studia literární vědy E. Petrů a v Úvodu do studia literatury a interpretace díla A. Hamana.

Zápočet probíhá formou písemného testu. V deseti otázkách je zahrnut rozbor krátké poetické ukázky (rytmický rozbor, určení metra, prozodického systému a rýmu a pojmenování 2 podtržených jazykových prostředků), zbytek tvoří definice literárněteoretických pojmů, včetně uvedení příkladů. Hodnocení se řídí nejen věcnou

správností odpovědí, ale přihlíží také k jejich stylistické úrovni a gramatické a pravopisné správnosti.